

Κριτική | «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» από τον Σάββα Στρούμπο: στη διαφθορά του ιμπεριαλισμού

5 Ιουνίου, 2026

Κώστας Β. Ζήσης

Κριτική | «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» από τον Σάββα Στρούμπο: στη διαφθορά του ιμπεριαλισμού. Το ίδιο το έργο, κρύβει μια βαθιά πολιτική ανάγκη, πάνω στην οποία χτίζονται τα διλήμματα και οι διχογνωμίες των προσώπων του, άλλοτε με κωμικό άλλοτε με τραγικό τρόπο. Ο στρατοκρατορικός ιμπεριαλισμός είναι ο στόχος και η υπόδειξη όλων των τραυμάτων. Ένας μιλιταρισμός που διαφθείρει ανθρώπους, συνειδήσεις, επινοεί προσχήματα, δημιουργεί θύματα και εργαλειοποιεί επικαλούμενος την, ακόμα και την πατριωτική αυτοθυσία.

Σε μια περίοδο που η υπόθεση του αρχαίου δράματος, με την εμπορευματοποίηση του θεσμού των Επιδάφρειων (είναι μια μεγάλη συζήτηση που δεν μπορεί να εξαντληθεί εδώ), μετατράπηκε σε θερισμό συγκομιδής τηλεοπτικών αστέρων και της αντίστοιχης αισθητικής που φέρουν και η μετατροπή του είδους σε προϊόν που «τα φέρνει», με εισπρακτική λογική, ο Σάββας Στρούμπο, μετά την ιστορική «Ορέστεια» του δασκάλου του Θεόδωρου Τερζόπουλου, επιμένει στο μικρών σκηνικών δυνατοτήτων Άτις-Νέος Χώρος να αφοσιώνεται στην ουσία του.

Το αρχαίο δράμα στον Σάββα Στρούμπο, φέρνει αρχές και αξίες, φέρνει ιδεολογική κατάρτιση. Δεν ασχολείται με την τραγωδία για λόγους καλλιτεχνικής καθιέρωσης (είναι ένα σχήμα στις μέρες μας που συνηθίζεται), αλλά ανήκει σε εκείνους τους δημιουργούς που περισσότερο την υπηρετούν παρά την εκμεταλλεύονται. Γιατί, δεν είναι αυτονόητο ότι όποιος ασχολείται με το είδος αυτό κατέχει και τους κώδικές του. Η τραγωδία (και η αττική κωμωδία) απαιτεί πρωτίστως στοχασμό, όραμα, εκφραστικές τεχνικές, και πρωτίστως προβληματισμό στα αιώνια ερωτήματα που θέτει.

Η «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» του, φέρει στο μεδούλι της παιδεία, τέχνη, μελέτη, σπουδή και -το σπουδαιότερο- τοποθέτηση και άποψη.

Και εδώ, είναι το σώμα εκείνο που κινεί όλον τον νοηματικό ειρμό και τον τραγικό μηχανισμό του ποιητή. Το σώμα, που αυτό καθαυτό, φέρει την ιδιότητα του αρχέτυπου, το σημείο εκκίνησης της ίδιας της Ανθρωπότητας, είναι αυτό που γεννά τη δύναμη της ενέργειας και κατά συνέπεια της δημιουργίας. Είναι το σώμα εκείνο που διαπερνά τον Μύθο, είναι το σώμα που αφήνεται εκτεθειμένο στο βίωμα. Από εκεί αναβλύζει ο λόγος, από εκεί καθοδηγείται ο ρυθμός, από εκεί πηγάζει η όρχηση που πλαισιώνει την Ιδέα, το Αίσθημα αλλά και τα δραματουργικά και συνάμα συντελειακά διλήμματα των ηρώων.

Για αυτό ακριβώς, και στην περίπτωση της Ιφιγένειας εν Αυλίδι, οι Έλλη Ιγγλίζ, Άννα Κόπακα, Νίκος Ντάσης, Μυρτώ Ροζάκη, Γιάννης Σανιδάς, Νίκος Ψυλάκης αναπτύσσουν έντονη σωματικότητα μέσα ακριβώς σε αυτό το άθροισμα της θεωρητικής και φορμαλιστικής κατατομής της παράστασης. Ίσως, όχι πάντα με αδιατάρακτη συνέπεια, μιας και πρόκειται για μια σωματικότητα που εξελίσσεται και εξελίσσει την παράσταση. Οι ηθοποιοί γίνονται ενεργά υποκείμενα και ταυτόχρονα μάρτυρες μιας προαναγγελθείσας σχεδόν, νεκρικής τελετής. Εκκινώντας από την αφασία, εξακοντίζουν από το σώμα την άπνοια και τη νηνεμία για να δημιουργήσουν ένα μεγαλειώδες σχόλιο για το μάταιο κλέος του πολέμου. Και παρόλη την κατά στιγμές χαλάρωση της φόρμας η πλαστικότητα του συνόλου δεν διαταράσσεται. Πέρα από τη βαθιά μνημένη Έλλη Ιγγλίζ, διακρίναμε και στον Νίκο Ντάση υποκριτικό υλικό πρόθυμο να εξελιχθεί.

Το ίδιο το έργο, κρύβει μια βαθιά πολιτική ανάγκη, πάνω στην οποία χτίζονται τα διλήμματα και οι διχογνωμίες των προσώπων του, άλλοτε με κωμικό άλλοτε με τραγικό τρόπο. Ο στρατοκρατορικός ιμπεριαλισμός είναι ο στόχος και η υπόδειξη όλων των τραυμάτων. Ένας μιλιταρισμός που διαφθείρει ανθρώπους, συνειδήσεις, επινοεί προσχήματα, δημιουργεί θύματα και εργαλειοποιεί επικαλούμενος την, ακόμα και την πατριωτική αυτοθυσία.

Υπό αυτό το πρίσμα, ο Σάββας Στρούμπος με όχημα την μετάφραση του Παντελή Μπουκάλα, με την Ιωάννα Ρεμεδιάκη στη συμβολή της δραματουργίας, ανέδειξε τη σύγχρονη σκέψη του Ευριπίδη, φώτισε την πολιτική προβληματική του μέσα από τις αντιφάσεις των ηρώων του και έφερε την υπόθεση της «Ιφιγένειας» στο κέντρο και στον κύκλο της ιστορικής διαδικασίας. Με τα κοστουμια με τις αιχμηρές ακμές και

απολήξεις, με ένα σκηνικό με υπαινιγμούς (με μια σημαία αντίθετη στο ρεύμα όλων των άλλων), σχεδιασμός και έμπνευση της Κατερίνας Παπαγεωργίου, με το εξπρεσιονιστικό μακιγιάζ της Βιργινίας Τσιγλάκη, τα πύρινα φώτα του Κώστα Μπεθάνη, με την ποιητική αφαίρεση της μουσικής του Ζήση Σέγκλια.